

Olaszország fában való hiánya.

Olaszország — köztudomás szerint — az erdőkben szegény országok közé tartozik. Erdőállománya az idők folyamán mindinkább csökkent. E nagyarányú csökkenést, — amelyet a sűrű népességnek a mezőgazdasági területek megnagyobbitására irányuló vágya, valamint a legeltetés és fakihasználás kiméretlen alkalmazása idézett elő, — az állami beavatkozással újabb időben eszközölt újraerdősítések és tilalmazások (vinculálások) semmiképp sem tudják ellensúlyozni, úgy hogy hivatalos adatok szerint az erdőterület 1870-től 1900-ig 5·03 millió *ha*-ról 4·09 millió *ha*-ra,*) vagyis az összterülethez arányítva 17·6%-tól 14·2%-ra, illetőleg, hogy ha az erdészeti kezelés alatt állóknak ugyan alig tekinthető 412.000 *ha*-t és 1·44%-ot kitevő gesztenyéseket is az erdőkhöz számítjuk, 15·7%-ra apadt le és az erdőállomány apadása azóta is folytatódott.

Ezen csökkenő és mindenkép elégtelen erdőállomány mellett és az ország közgazdasági fejlődésével együtt járó emelkedő fa-szükséglet folytán Olaszország a fabehozatalra fokozódó mértékben rá van utalva. Ezt láthatjuk az áruforgalmi adatokból is, amelyek szerint 1890-től 1910-ig a megmunkálatlan nyers és bárdolt fabehozatal évi mennyisége kerek számokban 36.000 tonnáról 169.000 tonnára, a megmunkált, nagyobbbrészt fűrészelt fenyőfáé pedig 359.000 tonnáról 1.341.000 tonnára emelkedett.

Az olasz áruforgalmi statisztika**) rendelkezésünkre álló legutolsó 5 (1909—1913) évi adatait véve, a fabehozatal a főbb választékokban a következő volt:

Év	Nyers és bárdolt fa	Élezett és fűrészelt fa	Tüzifa	Faszén	Donga	Egészben
behozott mennyisége tonnákban						
1909.	121.698	1,331.008	113.977	67.696	21.380	1,655.759
1910.	169.424	1,341.738	96.895	77.936	22.851	1,708.844
1911.	168.724	1,317.841	104.131	82.647	19.095	1,692.438
1912.	200.396	1,203.458	95.129	74.486	19.564	1,593.033
1913.	189.497	1,158.328	98.489	79.185	20.050	1,545.549

*) Ebből 379.999 *ha* cserjésekre, 767.509 *ha* kopárokra esik.

**) Movimento commerciale del regno d'Italia.

Ezen famennyiségekből behozatott:

*Ausztria-Magyarországból és Boszniából. *)*

Év	Nyers és bárdolt fa	Élezett és fűrészelt fa	Tüzifa	Faszén	Donga	Egészben
behozott mennyisége tonnákban						
1909.	89.211	1,051.682	89.813	54.729	3.844	1,289.319
1910.	132.862	1,007.220	78.601	62.964	5.155	1,286.802
1911.	133.790	1,018.413	80.583	62.929	3.157	1,298.872
1912.	166.108	977.364	72.743	54.623	4.816	1,275.654
1913.	136.483	904.074	74.943	48.419	3.328	1,167.247

Egyéb országokból.

1909.	32.478	279.326	24.164	12.966	17.536	366.440
1910.	36.559	334.518	18.294	14.972	17.696	422.042
1911.	34.934	299.428	23.548	19.718	15.938	393.566
1912.	34.288	226.094	22.386	19.863	14.778	317.379
1913.	53.014	254.254	23.546	30.766	16.722	378.302

Az egyéb országokból való behozatal a főbb származási országok szerint volt:

Az északamerikai Egyesült-Államokból.

1909.	1.037	143.043	—	—	16.766	160.896
1910.	2.077	179.123	—	—	17.000	198.200
1911.	4.773	169.453	—	—	15.361	189.587
1912.	3.823	150.541	—	—	14.202	168.566
1913.	6 257	174 207	—	—	16.273	196.737

*) A közös vámterületi és a magyar áruforgalmi statisztika adatait véve, Ausztria és Bosznia faküldeményei ez idő alatt 990—996 ezer, Magyarországé pedig 200—246 ezer tonnát tettek ki.

Franciaországból.

Év	Nyers fa bárdolt fa	Élezett és fűrészelt fa	Tüzifa	F szén	Donga	Egészben
behozott mennyisége tonnákban						
1909.	10.845	4.558	11.114	6.298	625	33.440
1910.	13.010	6.926	10.256	9.842	376	40.410
1911.	12.789	8.358	8.778	12.354	46	42.325
1912.	9.415	5.522	7.964	15.977	90	38.968
1913.	10.708	6.633	7.220	24.728	40	49.329

Év	S v á j c z b ó l				R o m á n i á b ó l				O r o s z o r s z á g b ó l			
	Nyers és bárdolt fa	Élezett és fűrészelt fa	Tüzifa	Egészben	Nyers és bárdolt fa	Élezett és fűrészelt fa	Egészben	Nyers és bárdolt fa	Élezett és fűrészelt fa	Donga	Egészben	
1909.	8.356	4.820	21.591	34.767	787	85.715	86.502	4.419	24.258	34	28.711	
1910.	6.563	4.146	14.216	24.995	1.463	76.244	77.707	1.650	20.925	30	22.605	
1911.	5.357	4.432	20.922	30.311	90	45.538	45.628	2.879	17.232	99	20.210	
1912.	5.638	4.272	19.938	29.848	—	1.044	1.044	3.888	24.657	17	28.562	
1913.	9.698	4.998	20.506	35.202	—	33.586	33.586	6.862	13.517	—	20.379	

Szállított ezenkívül az itt szóban lévő öt év alatt Németország 2·9—14·3 ezer tonna mennyiségi határok között nyers és bárdolt fát és 3·5—14·4 ezer tonna mennyiségi határok között: élezett és fűrészelt fát. Bajorországból azonkívül számbavehető mennyiségű evező és rudfa-anyag ment Olaszországba. Mint nagyobb szállító főként deszkaanyaggal 3·2—8·7 ezer tonna mennyiségi határok között emlithető még Svédország. A többi országok szállítmányai jóval csekélyebbek és tulnyomó részben műasztalos célokra szolgáló exotikus fájuk révén jönnek számításba. Ilyen fa egyébként legnagyobb mennyiségben Németországból és Nagy-Britanniából lett behozva. (Legno da ebanisti.)

A táblázatokat sorra véve, elsősorban is megjegyezni kívánjuk, hogy az egészben való utolsó 3 évi fabehozatalnál tapasztalható csökkenés a közgazdasági viszonyok időközi változásának és a.

délolaszországi — kalábriai — földrengés után eszközölt helyreállítási munkálatok megszűntének tulajdonítható. Az egyes országokból való behozatalt illető táblázatokból pedig azt látjuk, hogy Olaszország faszükségletének, úgy mint azelőtt is, legnagyobb, 75—80%-nyi részét Ausztria-Magyarország látta el. Normális viszonyok között (a háború alatt, amint erről később szó lesz, Svájcnak ez a szerepe is megváltozott) Franciaországnak és Svájcnak egészen véve is kisebbszerű behozatala a területi szomszédság és a határszéli forgalom szempontjából veendő elbírálás alá, és így Ausztria-Magyarország tulajdonképeni versenytársainak — már annyira amennyire — az Egyesült-Államok, Románia és Oroszország tekintendők. Az Egyesült-Államok határozottan emelkedő irányzatú behozatalukkal, annyiban, amennyiben nem különleges, a mieink által nem pótolható fanemekekről, pl. pitch pineről és legyőzhető szállítási költségekről van szó, Románia és Oroszország pedig a Fekete-tenger felé gravitáló fájukkal annyiban, amennyiben ez a fa a délolaszországi relációban, valamint a délnyugati partvidéken — ahol azonban a fafogyasztás jóval kisebb, mint az iparilag fejlettebb Felső-Olaszországban — a monarchia fájával konkurrálhat. Amint azonban látjuk, ez a verseny mindeddig nagyobb arányúvá nem tudott kifejlődni, dacára annak, hogy Olaszország részéről közvetlenül is elősegített.

Olaszország általában két irányban igyekezett az osztrák-magyar fa-behozatal domináló befolyását tompítani. Egyfelől azáltal, hogy olasz alattvalók, különösen az osztrák alpesi tartományokban — az osztrák parlamentben felszólalásra is alkalmat adóan — nagyobb mérvű fakihasztnálásokra jogot szereztek és több helyt nagyarányú fűrészműveket létesítettek, — ami által a helyi lakosság sérelmére idegen vezetés és munkaerő fészkelődött be,*) — másfelől pedig azáltal, hogy az olasz állam a román és délorosz fa-behozatalt többé-kevésbé nyilvánvaló formában elősegíteni igyekezett. Így pl. többek között a Venezia tartománybeli Sbrojavacca grófok a Kaukázusban próbálkoztak fakihasztnálási vállalatukkal, amelyik azonban még a mostani világháború kezdete előtt megbukott.

*) Az osztrák kereskedelmi compass adatai szerint a nagy, keretes fűrészművek közül olasz alattvalók kezében volt 1914-ben Steyermarkban 50%, Karinthiában 68%, Krajnában 33%, Triestben 100% és Déltirolban 15%.

A világháború egyébként akkor, amikor Törökország a központi hatalmakhoz csatlakozott, a Dardanellák elzárása folytán Olaszországra nézve a román és délorosz fabehozatal megszűnését és az Ausztria-Magyarországra való annál nagyobb ráutaltság szükségét eredményezte. De a háborún és a vele járó forgalmi korlátozáson kívül az osztrák és magyar részről kibocsátott általános érvényességű fakiviteli tilalmak is lehetetlenné tették Olaszország számára a monarchiából való nagyobb mérvű fabeszerzést. Sapiéri olasz erdészeti főiskolai tanár a milánói „Sole“ című lapban a múlt év nyarán az olasz fainségre vonatkozólag megjelent cikkében az osztrák-magyar fabehozatal csökkenését illetőleg megemlíti, hogy Olaszország az 1908—1913. években havonként 60—88 ezer tonna puhafűrészárut kapott Ausztria-Magyarországból, 1914. évi augusztustól 1915. évi május végéig — az olasz hadüzenet bekövetkeztéig —, azonban ezek a küldemények már mindinkább csökkentek és végül 1000—8000 tonna havi mennyiségekkel fejeződtek be. Tekintve azt, hogy az ország saját évi termelése fenyőfában legfeljebb 500.000 m^3 -t tesz ki,^{*)} amelylyel évi 3,500.000 m^3 normális szükséglet áll szemben, Sapiéri szerint csupán csak az olasz fakereskedők nagy raktári készletei tették Olaszországnak lehetővé azt, hogy bizonyos ideig háborús faszükségletét — természetesen a magánszükséglet rovására — ezekből a fakészletekből fedezze. Miután azonban ez csak ideig-óráig való segítség, Sapiéri véleménye szerint az olasz fainséget az osztrák-magyar fabehozatal megszűnése következtében olyképp kellene ellensúlyozni, hogy a fentebb említett normális szükséglet 2,000.000 m^3 -ra szállíttassék le, amidőn is ennek fedezésére szolgálna a már említett 500.000 m^3 saját termelés fenyőfában, 500.000 m^3 saját termelés fenyőfát helyettesítő lombfában, 500.000 m^3 máshonnan behozott fa és végül 500.000 m^3 fenyőfaanyag az elfoglalandó déltiroli, karinthiai és egyéb területekről.

Az elfoglalandó területekről szándékolt fabeszerzés — amint tudjuk — az el nem foglalás miatt mindeddig nem sikerült és remélhetőleg ezentul sem fog sikerülni. Ami pedig a máshonnan

^{*)} Megjegyzendő, hogy Olaszország erdőségeiből a lombosak 89⁰/₀-ot, a tűlevelűek pedig csak 6⁰/₀-ot és az elegyes erdők is csak 4¹⁰/₀-ot képviselnek.

való behozatalt illeti, az az ugyancsak a „Sole“ című lapban nemrég megjelent cikkben foglalt és hivatalos statisztikai adatokon alapuló egybeállítás szerint olykép alakult, hogy behozatott tonnákban:

	Nyers és bárdolt fa	Élezett és fűrészelt fa	Tüzifa	Faszén	Donga	Egészben
az 1914. évben ...	15.570	960.700	92.120	5.670	9.500	1,083.640
az 1915. évben ...	24.460	204.870	37.970	3.250	1.850	272.400
az 1916. évben ...	23.840	83.860	29.600	680	4.330	132.310
amivel szemben az az 1907—1913. évi behozatal átlaga volt	134.100	1,276.000	103.500	62.600	19.600	1,595.800

Ezen számadatokból tehát a behozatalnak az 1915. és 1916. évben rendkívül nagymérvű és amellett fokozódó csökkenését és egyszersmind azt is megállapíthatjuk, hogy az a bizonyos más-honnan behozandó volt 500.000 m^3 fenyőfamennyiség, amely körülbelül 250.000 tonnát tenne ki, a két első hasáb tételeinek összegét véve, az említett években, amidőn Ausztria-Magyarország 1915. évi juniustól már nem szállított, nem volt behozható.

A behozatalt az 1915. és 1916. években Svájc és az észak-amerikai Egyesült-Államok teljesítették legfőképen, úgy hogy a százalékarány szerinti részesedés

		1914-ben	1915-ben	1916-ban
Svájcnál --- --- ---	{nyersfában	0·5	50·0	87·0%-ot
	{für. fában	0·7	30·7	56·3%-ot
Az Egyesült-Államoknál	{nyersfában	—	—	—
	{für. fában	16·4	30·7	40·0% ot

tett ki.

A fával való ellátás további kilátásairól a „Sole“ úgy vélekedik, hogy az amerikai fának — első sorban a pitch pine-nek — behozatalát a szövetségesek szigorú rendszabályainak alávetett hajóter-szerzés nehézségei fogják befolyásolni, azonkívül pedig úgy látszik Svájc sincs abban a helyzetben, hogy a kívánt famennyiségeket szállíthatná. Olaszország kénytelen lesz ennél fogva

az Apennineket borító erdőségekben lévő fakészlet tartalékjait igénybe venni. Bár a kihozatali berendezéseknek a háboru alatt való létesítése igen nehéz, ez mégis lehetővé tenné ezeknek a szükséges berendezéseknek a béke visszatértével kedvező konjunktúrális viszonyok között való folytatólagos kihasználását.

A „Sole“ ezen véleményét illetőleg elsősorban is meg kell jegyezni azt, hogy az Egyesült-Államoknak most már saját háborús faszükségei is vannak, itt vannak azonkívül a többi entente országnak az amerikai fa és a hajótér-biztosítás iránt való igényei, végül pedig a központi hatalmak buvárhajói okozta hajóelsüllyesztésekkel kapcsolatban a rendkívül magasra felment hajószállítási és rakománybiztosítási díjak is. Ezek pedig az amerikai fabehozatalt mind megnehezítő tényezők.

A Svájcból való fabehozatalt illetőleg megjegyzendő, hogy a svájci fatermelés úgy látszik részben a nagy fahiány miatt, elképzelhető, rendkívüli magas árigérek behatása alatt, részben pedig compensatio képen más árukért, mindenesetre azonban saját országa erdőgazdasági érdekeinek rovására tényleg az utolsó két év alatt a devasztálásig menően, tulnag famennyiségeket termelt és szállított Francia- és Olaszországnak.*)

Olyannyira, hogy a svájci szövetségtanács a nagy termelés és kivitel miatt legutóbb már a fatermelést korlátozó és a fakivitel tiltó intézkedéseket volt életbeléptetni kénytelen.

Ami pedig az ország saját fakészleteinek, illetve készlettartalékjainak igénybevételét illeti, erre nézve megemlítendőnek tartjuk azt, hogy a lombardiai és veneziái Alpok erdőségei (tulnyomó részben fenyvesek) már a háboru kezdete óta a hadműveleti területekhez tartozóknak nyilvánítottak és katonai célokra vétettek igénybe. Hir van azonkívül Kalábriában megkezdett nagyobb erdőkihasználásokról is. A fainség persze a tűzifánál is érvényesül,

*) Egy német szakfolyóiratban megjelent közlemény szerint Svájcban — ahol normális viszonyok között a fabehozatal mindég felülmulja a kivitel, — 1916-ban a fabehozatal 17 millió frank értékével szemben a *kivitel értéke 60 millió frankot* képviselt. Behozatott tulnyomó részben Ausztria-Magyarországból fenyőfadeszka 1915-ben 158.000 q, 1916-ban 253.000 q, — ezzel szemben pedig volt a *kivitel 1915-ben 1,350.000 q, 1916-ban 3,890.000 q, 15-24, illetve 53-00 millió frank értékben.* A kivitelből 60% Francia, 35% pedig Olaszországba irányult és csupán csak 5% volt más rendeltetésű.

ami olyan országnál mint Olaszország, amelynek kőszene nincs és csak csekély mérvű barnaszénttermelése van, annál inkább érezhető; ép ezért a tüzelőanyagban beállott rendkívül nagy szükség jelét kell abban is találnunk, hogy ha olasz lapokban olajfa (oliva) ültetvényeknek tűzifanyerés céljából való letarolásáról olvashatunk. Az olivaolaj tudvalévőleg az olaszok ételzsirja, azonkívül jelentékeny kiviteli cikk, a kipréselt bogycók pedig a talaj trágyázásához használtatnak. Az ilyképen többszörös károsodás miatt is mind hangosabbak ennél fogva az erdők rendszeres kihasználására irányuló követelések, ami azonban a hiányos közlekedési berendezésekre és az erdők nagy távolságára való tekintettel kivihetetlennek mutatkozik.

A közlöttekéből mindenesetre kitűnik az, hogy Olaszország a fával való ellátás tekintetében igen nehéz helyzetben van és hogy az osztrák-magyar fabehozatal elmaradása az ottani gazdasági életre mily nagy kihatásu.

S. K.

FAKERESKEDELEM.

Faárverések eredményei.

Alábbiakban az eladás tárgyának (választék, fanem, méretegység) megjelölésén kívül az elfogadott, rendszerint legmagasabb árajánlatot közöljük, amely után zárjelben azt a százalékot jelezzük, amelylyel az elért ár a kikiáltási árat meghaladja. Ez utóbbit tehát úgy számíthatjuk ki, ha a közölt árat ezzel a százalékkal csökkentjük.

I. Tövön.

Vinkovcei kir. főerdőhivatal (1917. jun. 28.):

3270 kat. holdon 69.500 ü^{m^3} száraz tölgyhasáb- és dorongtüzifa négy csoportban. A hasábfa ü^{m^3} -ként 12·26—16·02 K, dorongfa ü^{m^3} -ként 9·20—12·02 K (+ 2·2—33·5%). Becsült tőár hasábfánál 12 K, dorongfánál 9 K ü^{m^3} -ként.

Brassói m. kir. járási erdőgondnokság (1917. aug. 6.):

Szászvolkány község 9·8 kat. holdon 244 m^3 tölgytönk-, 307 m^3 tölgyhaszonfa, 83 m^3 tölgyhasáb-, 128 m^3 tölgydorongfa, 607 m^3 bükkhasáb-, 134 m^3 bükkdorongfa 45.333 K (+ 50—100%). Elért tőár: tölgytönkfánál 45·00 K, tölgyhaszonfánál 33·25 K, tölgyhasábfánál 20 K, tölgydorongfánál 10 K, bükkhasábfánál 30·00 K, bükkdorongfánál 15·00 K m^3 -ként.